



ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 3, Article Number: 1C0437

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: July 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Ali Osman Akaya

Aytaç Kurtuluş

Osmangazi University

agunaydi@ogu.edu.tr

Eskişehir-Turkey

**6. SINIF MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANABİLİRLİĞİNE
İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

ÖZET

Bu araştırma, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan 6. sınıf matematik dersi öğretim programının uygulanabilirliğini öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırmanın yöntemi nitel araştırma olup, içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2007-2008 öğretim yılının bahar döneminde Eskişehir ili merkezine bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 10 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri; ders öncesi hazırlık aşamasına, ders sürecine ve ölçme-değerlendirme aşamasına ait sorulardan oluşan üç bölümü içeren bir görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. 6.sınıf matematik ders programının uygulanabilirliği konusundaki genel görüşlerde programın pek çok eksiği olduğu ısrarla vurgulanmış ve genellikle daha çok sıkıntı yaşayanların kıdemli öğretmenler olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim Matematik Öğretim Programı,
Öğretim Süreci, Yapılandırmacı Yaklaşım,
Matematik Öğretmeni

**TEACHERS' OPINIONS ABOUT THE APPLICABILITY OF 6th GRADE MATHEMATICS
CURRICULUM**

ABSTRACT

This research has been done in order to assess the mathematics curriculum of 6th grade level according to the teachers' opinions into practice in the 2006-2007 education year. The method of this research is qualitative research. The working group of research, in the 2007-2008 education year, consists of the 10 elementary mathematics teachers who were working in the primary schools in Eskişehir. Data were collected by a interview form which has been constructed three section. Respectively, the first, second and third section of the interview form have been included questions that step of preparation to lesson, learning-teaching period and step of measurement-evaluation. It's been persistently stressed that teachers' general opinions about practicing of 6th grade mathematics curriculum has been had a lot of deficiencies. Senior teachers have difficulty implementing the curriculum

Keywords: Mathematics Curriculum, Learning-teaching Period,
Constructive Approach, Mathematics Teacher

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yirmi birinci yüzyıl, bireylerin ve ulusların yaşamlarını üst düzeyde etkileyerek yaşamın her alanında yenilikler getiren bir değişim ve gelişim döneminin başlangıcı olmuştur. Dünyada yaşanan gelişmeler kalkınmayı hedefleyen toplumların sürekli yenilenen bilgiye ve değişen teknolojilere uyum sağlamasını zorunlu duruma getirmiştir [11]. Toplumların bu uyumu dengeli ve kolay bir biçimde gerçekleştirebilmesi ise; bireylerin çağdaş eğitim anlayışı doğrultusunda yetiştirilmesi ile olanaklıdır.

Çağdaş eğitim anlayışı ile; öğrencilerin, potansiyelini en üst düzeyde kullanabilen, öğrenmeyi ve düşünmeyi öğrenmiş, problem çözen, analiz ve sentez yapan, akılcı, yaratıcı, yapıcı, duygu ve düşünceleri dengeli, sevgi dolu, hoşgörülü, ulusal ve evrensel değerlere saygılı dünya vatandaşı bireyler olarak gelişmeleri amaçlanmaktadır. Bu anlayışla, kendini tanıyan ve kendi değerlerini oluşturan her bireyin, topluma en üst düzeyde katkı sağlaması beklenmektedir. Bireylerden beklenen bu katkının sağlanabilmesi için; bireylerin yetenekleri, eğitim yolu ile en son sınıra kadar geliştirilir ve davranışlar Milli Eğitim'in amaçları doğrultusunda değiştirilir. Bu bağlamda, eğitimin planlı ve kontrollü bir süreç olmasını sağlayan araç eğitim programlarıdır [12].

Türkiye'de program geliştirme çalışmalarının Cumhuriyetin ilânıyla başladığı görülmektedir. Program geliştirme etkinliklerinin 1950'li yıllardan itibaren sistemli bir biçimde yürütülmesi yolunda çabalar hızlanmıştır. Ancak günümüz ilköğretim programlarının temelini atıldığı program 1968 programı olmuştur. 1968 programı, ünite ve konuların işlenmesinde hazırlık, planlama, ünite ve küme çalışması, araştırma, inceleme, kendi kendine öğrenme, tartışma ve değerlendirme gibi yenilikleri eğitim sistemine taşıması bakımından önemli olmasına rağmen, uygulamaya sonuçlarının yeterince iyi değerlendirilip, yeniden düzenlenmesi ve modernize edilmemesinden dolayı başarısızlığa uğramıştır. Yine aynı dönemlerde orta öğretim programlarının geliştirilmesi için İstanbul Atatürk Kız Lisesi ve Ankara Bahçelievler Deneme Lisesi'nde başlatılan çalışmalardan olumlu sonuçlar alınamamıştır [6]. 1980'li yıllarda program geliştirme çalışmalarının tekrar ağırlık kazandığı görülmektedir. Program geliştirmede sürekliliğin ve standartlaşmanın sağlanması yönünde bazı çalışmalar yapılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) 1982 yılında bir program geliştirme modeli oluşturmak ve bundan sonra hazırlanacak ve geliştirilecek tüm programların bu modele uygun olarak yapılmasını sağlamak amacıyla üniversitelerdeki bilim adamlarıyla işbirliği içerisinde yeni bir program modeli oluşturmuştur. Ayrıca bu tarihte (1982) toplanan XI. Millî Eğitim Şurası'nda öğretmen yetiştirme üzerinde durulmuştur. Öğretmen yetiştiren kurumlarda bu birliğe gidilmesi, içerik kategorilerinin ağırlığı ve düzeni, eğitim süresi, ders geçme ve kredili sistemin benimsenmesi için çalışmalar yapılmıştır[5].

Millî Eğitim Bakanlığı, 1991-1992 öğretim yılından itibaren 2 Ağustos 1991 tarih ve 20979 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Ortaöğretim Kurumlarında Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği"ni yürürlüğe (DGKS) koymuştur. Sistem; öğrencinin kendi ilgi, istek ve yeteneğine göre yönlendirilmesine, belirli alanlarda yetiştirilmesine ve başarısızlığını değil başarısının değerlendirilmesine olanak sağlamak amacıyla kabul edilmiştir. Genel liselerde 20 adet ortak ders yanında öğrencilerin tercihlerine göre belirlenecek 57 çeşit seçmeli ders yer almıştır. Meslekî ve Teknik Ortaöğretim Kurumları ile özel yönetmeliği olan okullarda okuyan öğrencilerin, birinci dönem almak zorunda oldukları ortak derslerin yanı sıra DGKS programında belirtilen ortak dersleri de almaları

kararı alınmıştır. Ortak dersleri başaramayan öğrencinin bu dersi bir defa daha tekrarlaması, yine başarısız olursa bu dersi bırakması esası getirilmiştir. Ancak Türk Dili ve Edebiyatı dersinin mutlaka başarılması zorunluluğu ile seçmeli bir desten başarısız olan bir öğrenci ise bu dersi istiyorsa tekrar seçme olanağı verilmiştir [4].

Öğrenciyi merkeze alan Ders Geçme ve Kredi Sistemi, pilot uygulamalar yapılmadan yaygın bir şekilde uygulanmaya konulması, alt yapı yetersizlikleri, eğitimciler ve veliler tarafından yeteri kadar anlaşılabilmesi vb. nedenlerle politikacıların değerlendirmeye dayanmayan kararları ile uygulamadan kaldırılmıştır. 1995-1996 öğretim yılında itibaren de kademeli olarak "Sınıf Geçme" sistemi yeniden uygulamaya geçirilmiştir.

Öğretim programların süreç içinde değerlendirilmesi ve bu değerlendirmelerden çıkarılan sonuçlar, bunların yanında; yaşadığımız çağın getirmiş olduğu yenilikler ve bu yenilikler doğrultusunda bireylerden istenilen niteliklerin de değişmesi ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2004-2005 öğretim yılında, ilköğretim 1-5 Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Fen ve Teknoloji derslerine ilişkin taslak programlar hazırlanmıştır. Kasım 2004 tarih ve 2566 sayılı Tebliğler Dergisinde adı geçen derslerin öğretim programlarının, 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanması kabul edilmiştir [7].

Yeni programların değerlendirilmesi konusunda yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde programlarda yapılandırıcı ve öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımlarının benimsenmesinin olumlu karşılandığı görülmektedir [1, 9 ve 10]. Araştırmalarda programın boyutlarında (amaçlar, kazanımlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme) bir takım eksikliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Özellikle değerlendirme boyutundaki eksikliklerin diğer öğelere göre daha fazla olduğu saptanmıştır. Ayrıca yapılan araştırmalarda yeni programların bir önceki programlara göre, öğrencilerin derse etkin katılımını sağlamada ve araştırma-incelemeye yönlendirmede oldukça başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yeni programları uygulayan öğretmenlerin hizmet içi eğitime gereksinim duydukları ve uygulamada materyal ve malzeme sıkıntısı çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmalarda, programın uygulanmasında karşılaşılan en önemli güçlükleri öğretmenlerin, ders süresinin yetersiz olmasına, sınıf mevcutlarının kalabalık olmasına ve etkinliklerin uygulanmasının çok fazla zaman almasına bağladıkları görülmüştür [1, 9 ve 10].

Ancak bugüne kadar yapılan araştırmalar çoğunlukla nicel araştırmalar olup zayıf yönleri göz ardı edilmiş olabilir. Bu konuda çok fazla nitel araştırma olmaması bu konunun araştırılmasındaki bir eksiklik olarak hissedilecektir. Çünkü nitel araştırmaların nicel araştırmalara şu üstünlükleri vardır; nicel araştırmaya göre nitel araştırmada değişkenler karmaşık ve iç içe geçmiştir ve bunlar arasındaki ilişkileri ölçmek zordur, araştırmacı olay ve olguları yakından izler, katılımcı bir tavır izler [13]. Nitel araştırmalarda derinlemesine betimleme yapılır, yorumlara yer verilir ve aktörlerin bakış açıları anlamaya çalışılır. Nitel araştırmalarda standart veri toplama araçları yerine araştırmacı kendisini veri toplama aracı olarak kullanır araştırmacı katılımcıların beden dillerinden, ses tonundan, jest ve mimiklerinden de çıkarımda bulunur. Nitel araştırmalar uzlaşmacı bir anlayışta değil, çok seslilik ve farklılık arayışındadır. Veriler sayısal göstergelere indirgenmemiş, derinliği ve zenginliği içinde betimlenmiştir. Araştırmacı öznel ve empatik yaklaşır. Nitel araştırmaların yukarıda sayılan üstünlüklerinden dolayı, konunun yeniden araştırılması ihtiyacı duyulmuştur. Araştırmanın amacı, 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan İlköğretim 6. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının

uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Bu araştırmayla öğretmenlerin yeni programın getirdiği yeniliklere uyum sürecinde yaşadıkları sorunların, programa ilişkin beklentilerinin ve isteklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öğretmenlerin bu amaca yönelik olarak program konusundaki genel görüşleri; programın derse hazırlık, ders süreci ve ölçme-değerlendirme safhalarına ilişkin görüşleri; onların düşüncelerini etkileyen sınıf yapıları, okul alt yapısı, kılavuz kitap yeterliliği, veli ve idareci desteği açısından görüşleri; yeni ilköğretim programları ile ilgili geleceğe yönelik görüş ve önerilerinin neler olduğu belirlenerek değerlendirilmektedir. Araştırmanın problem cümlesi "Eskişehir il merkezinde görev yapan matematik öğretmenlerinin Matematik Dersi Öğretim Programının uygulanabilirliğine ilişkin görüşleri nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

İlköğretim matematik ders programı 6. sınıf öğrencilerinin öngörülen hedeflere ulaştırılmasının, bu hedeflere ulaşmak için uygulanan yöntemlerin, kullanılan araç gerecin, verilen sürenin; öğrencilerin gelişim ve sosyo-ekonomik özellikleri, öğretmen, idareci yeterlilikleri, donanımın yeterliliği, veli ilgililiği v.b. yönlerden uygunluğunun; programda belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının, ne derece ulaşıldığının ve süreç boyunca karşılaşılan problemlerin ortaya konmasını zorunlu kılar. Yukarıdaki sebepler nedeniyle bu araştırmanın sonuçları, programın eksikliklerinin giderilmesi ya da gelecekte yeni hazırlanacak programlara rehberlik etmesi bakımından önemlidir.

3. YÖNTEM (METHOD)

6. sınıf matematik dersi yeni geliştirilmiş öğretim programını detaylı ve derinlemesine analiz etmek amacı ile nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, gözlem görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanır. Başka bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır [13].

3.1. Araştırmanın Modeli (Model of the Study)

Bu araştırmada, 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulamaya başlanan İlköğretim 6. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla öğretmenlerin ders öncesi hazırlık aşamasına ilişkin, öğretmenlerin ders sürecine ait gözlemlerine ilişkin ve programın ölçme-değerlendirme aşamasına ilişkin görüşlerini derinlemesine belirlemeye yönelik nitel/durumsal bir çalışma yapılmıştır. Bu bağlamda araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışma olup, nitel araştırma teknikleri temel alınarak desenlenmiştir. Araştırma tarama modelinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, yapılandırılmış görüşme tekniğinden biraz daha esneklikte, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını ve ayrıntılandırmasını sağlayabilir [14]. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylık görüşmenin önceden

hazırlanmış görüşme protokolüne bağlı olarak sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi sunmasıdır [13]. Bununla birlikte görüşme sırasında "neden, nasıl ve örnek verebilir misiniz?" gibi sorularla öğretmenlerden konu hakkında daha ayrıntılı yanıtlar vermesi istenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu (Study Group)

Araştırmanın çalışma grubu, Eskişehir ili merkez ilçesinde bulunan toplam 10 eğitim bölgesi içinde rastlantısal olarak seçilen birer ilköğretim okulundan rastlantısal olarak seçilen toplam 10 ilköğretim matematik öğretmeninden oluşmaktadır. Seçilen öğretmenlerin yedisi erkek, üçü bayandır. Öğretmenlerin kıdem yılları ise tamamına yakınında 10 yılı aşkındır. Bu okullardan 8 tanesi devlet okulu, 2 tanesi de özel okuldur.

3.3. Ölçme Aracı (Instruments of the Study)

Araştırmanın temel verilerini, yerli ve yabancı kaynak taramasından elde edilen bilgilerin yanında; ilköğretim okullarında görev yapan matematik öğretmenlerinden sağlanan görüşler oluşturmaktadır. Konuyla ilgili öğretmen görüşleri, bu konuda hazırlanan görüşme formundaki sorulara verilen yanıtlarla belirlenmiştir.

Görüşme formu hazırlanırken; kolay anlaşılabilir sorular yazmaya, odaklı sorular hazırlamaya, yönlendirmekten kaçınmaya, çok boyutlu sorular sormaktan kaçınmaya, alternatif sorular hazırlamaya, farklı türden sorular yazmaya, soruları mantıklı bir biçimde düzenlemeye dikkat edilmiştir [2].

Bilgi toplamak amacıyla geliştirilen görüşme formu, üç kısımdan oluşmaktadır. Beş sorunun yer aldığı birinci bölüm, öğretmenlerin derse öncesi hazırlık aşamasına ilişkin sorulardır. İkinci bölüm, öğretmenlerin ders sürecine ait gözlemlerini, görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik 6 sorudan oluşmuştur. Son bölümde ise programın ölçme-değerlendirme aşamasına ait öğretmenlere yöneltilen 3 soru yer almaktadır. Görüşme formundaki sorular açık uçlu olarak hazırlanmıştır. Böylelikle görüşülen bireyin konu hakkında daha ayrıntılı yanıtlar vermesi amaçlanmıştır. Sorular, ne tür bilgi istendiğini açıkça belirtecek ve görüşülen kişi tarafından kolayca anlaşılacak nitelikte hazırlanmıştır.

Görüşme formunun geçerliğinin sağlanması için, formda yer alan her sorunun, incelenmekte olan konu ile ilişkili olmasına ve bütün konuyu kapsamasına özen gösterilmiştir. Daha sonra, görüşme formunun geçerliğini sağlamak üzere form uzman kişilerin görüşlerine sunulmuş, alınan geri dönütler doğrultusunda düzeltilerek geliştirilmiştir. Geliştirilen veri toplama aracı, uygulamaya aktarılmadan önce, çalışma grubunu temsil edebilecek 3 ilköğretim matematik öğretmenine, araştırmacı tarafından yapılan pilot uygulama sonucunda işlevsel olmadığı düşünülen maddeler çıkarılmış, soruların bir kısmında düzeltmeler yapılmış ve forma son şekli verilmiştir.

Gerekli düzenlemeden sonra geliştirilerek son hali verilen form, yeterli sayıda çoğaltılmıştır. Formun okullarda ilgili öğretmenlere uygulanmasına ilişkin Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli onay alınmış ve görüşme formu uygulanmaya konmuştur.

Görüşme formu, 2007-2008 öğretim yılının II. döneminde belirlenen okullara gidilerek uygulanmıştır. Görüşme sürecinde, sorular sorgulayıcı bir tutumla değil, bilgi vermeye davet edici bir konuşma tarzında sorulmaya çalışılmıştır. Görüşme öğretmenlerle sohbet tarzında gerçekleştirilmiş, böylelikle öğretmenlerin daha rahat yanıt vermeleri hedeflenmiştir. Görüşme sürecinde verilerin kaydedilmesi için ses kayıt cihazı, öğretmenlerden de izin alınarak

kullanılmıştır. Görüşmeler 30 dakika sürmüştür. Görüşmeler öğretmenlerin okullarında gerçekleştirilmiştir. Görüşme süreçlerinde ortam müsait hale getirilmiştir. Görüşmelere katılan öğretmenlerin sorulara samimi olarak cevap verdiği düşüncesine ulaşılmıştır. Bununla birlikte görüşme sırasında "neden, nasıl ve örnek verebilir misiniz?" gibi sorularla öğretmenlerden konu hakkında daha ayrıntılı yanıtlar vermesi istenmiştir.

3.4. Veri Analizi (Analysis of Data)

Araştırmada, verilerin analizinde nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Görüşmeler sonucu elde edilen veriler, daha önceden belirlenen kavramsal bir çerçevede ışığında temalar özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Ayrıca temalar sadece araştırmacı tarafından değil, bir başka ilköğretim matematik öğretmeni tarafından da oluşturulması sağlanmıştır. Böylece daha sağlıklı bir analiz yapılmaya çalışılmıştır. Bulgular düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde ilgililere sunulmuş ve neden-sonuç ilişkileri irdelenerek bir takım sonuçlara varılmıştır.

Araştırmanın veri analizi Temiz'in (2005) çalışmasında oluşturulmuş Tablo 1 de belirtilen aşamalar takip edilerek yapılmıştır.

Tablo 1. Verilerin analiz süreci
(Table 1. Data analysis process)

VERİLERİN ANALİZ SÜRECİ	
Aşamalar	Aşamadaki Eylem Basamakları
KAVRAMSAL ÇERÇEVENİN, ARAŞTIRMA SORULARININ VE AMACININ DÜŞÜNÜLMESİ	Verilerin Kodlanması
	Verinin incelenmesi
	Verinin anlamlı bölümlere ayrılması
	Her bölüme kavramsal ifadelerin bulunması
	Anahtar kod listesinin oluşturulması
	Verinin kodlanması
	Kodlanan verinin yeniden gözden geçirilmesi
	2. Temaların Oluşturulması
	Kodların bir arada incelenmesi
	Kodların benzer ve farklılıklarının saptanması
Kodların benzer ve farklılıklarına göre temaların oluşturulması	
Temaların kapsamlarına göre isimlendirilmesi	
Verinin organize edileceği sistemin oluşturulması	
3. Verilerin kodlara ve Temalara göre Organize edilmesi ve tanımlanması	Oluşturulan sisteme göre verinin düzenlenmesi, olgulara göre tanımlanması ve yorumlanması
4. Bulguların Yorumlanması	Bulguların yorumlanması ve sonuçların çıkarılması

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu bölümde araştırmanın amacına dayalı olarak matematik öğretmenlerinin 6. Sınıf matematik programının ders öncesi hazırlık aşamasına ilişkin, öğretmenlerin ders sürecine ait gözlemlerine ilişkin ve programın ölçme-değerlendirme aşamasına ilişkin görüşlerine yer verilmektedir.

- **Ders Öncesi Hazırlık Aşamasına Ait Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:** Öğretmenlerin bu bölümdeki sorulara ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda ortaya çıkan temaların dağılımı aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 2. Programı uygulamadaki zorluklar
(Table 2. Program implementation challenges)

Zaman sıkıntısı	A1, A2, A3, A7, A8
Araç-gereç sıkıntısı	A2, B1, A5
Etkinlik sayılarının çokluğu	A4, A8
SBS endişesi	A5, A6, A8
Kalabalık sınıflar	A6
Ölçme-değerlendirme formlarının çokluğu	A4, A5
Okul donanım yetersizliği	A7
Velilere ek gider	A8
İşlenecek konuların fazlalığı	A1, A6, A7, A8

Tablo 2 incelendiğinde, yeni programı uygulamadaki zorluklarla ilgili öğretmen görüşlerine göre en büyük sıkıntının zaman sorunu ve işlenecek konuların fazlalığı olduğu görülmektedir. Ayrıca araç-gereç sıkıntısı ve SBS (Seviye Belirleme Sınavı) endişesi göz ardı edilmeyecek şekilde öğretmenler tarafından vurgulanmıştır. Araç-gereç sıkıntısı sadece devlet okullarında değil, özel okullarda da problem oluşturmaktadır. Özel okulda görev yapan B2 katılımcısı ise yukarıda bahsi geçen temalar hakkında fikir belirtmemiştir. Bu katılımcı programın uygulanmasında hiçbir zorluktan bahsetmemiştir. Genel olarak öğretmenlerin çoğunluğunda bir görüş birliği olmasına rağmen istisnai durumların da olduğu görülmektedir. Örneğin ölçme-değerlendirme formlarının çokluğu, velilere ek gider zorlukları gibi.

Tablo 3. Etkinliklerin uygulanması
(Table 3. Implementation activities)

Eve ödev olarak verilmesi	A1, B1,
Zaman sıkıntısı sebebiyle bazı etkinliklerin yapılmaması	A2, A3, A4, A6, A7, A8
Etkinliğin konuya hizmet etmemesi	A2
Öğretmenin ön hazırlıkla derse gelerek etkinlikleri uygulaması	B1, B2, A5, A8
Öğrencilerin malzemeleri temin edememeleri	A2, A7
Malzemelerin temin edilebilir olması	A8

Tablo 3'de görüldüğü gibi, etkinliklerin uygulanmasına yönelik verilen cevaplar içerisinde en belirgin olanın zaman sıkıntısı sebebiyle bazı etkinliklerin yapılmaması olduğu görülmüştür. Bu büyük sorunu aşabilmek için ilk olarak öğretmenin derse ön hazırlıklı gelerek etkinlikleri uygulaması ve bazı etkinliklerin de öğrencilere ev ödevi olarak verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin seviyesine göre anlaşılması zor kabul edilen bazı etkinliklerin göz ardı edildiği tespit edilmiştir. Okulların sosyo-ekonomik durumuna göre malzemelerin temin edilebilirliği konusunda görüş ayrılıkları da olmuştur.

Tablo 4. Programı uygulamada okul yönetimi ve velilerin durumu
(Table 4. Status of school administration and parents in program
implementation)

Okul yönetiminin materyal temini	A1, B1, A3, B2, A7
Okul yönetiminin materyal teminindeki yetersizliği	A5, A6
Velilerin sosyo-ekonomik durumunun yetersizliği	A2, A6, A7, A8
Velilerin malzeme teminindeki desteği	B1, A4, B2
Velilerin ilgisizliği	A3, A5, A7

Tablo 4’de görüşülen okulların yarıya yakınında okul yönetiminin öğretmenlere materyal temininde gerekli imkânı sağladığı görülmüştür. Diğer okullarda ise bulunduğu çevre itibarıyla velilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin yetersizliğinin programın uygulanmasına ilgisizliği artırdığı ve ekonomik desteği azalttığı görülmektedir. Ancak veli desteği alan okul öğretmenleri içinde veli desteğini işlerine karışılması şeklinde de yorumlayan katılımcıların da olduğu görülmektedir. Öğretmenin işine karışıp akıl vermeye kalkışan velilerin de bir hayli fazla olduğu tespit edilmiştir. Özellikle sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan bazı devlet okulu öğretmenleri bu durumu dile getirmişlerdir.

Tablo 5. Programın uygulanabilirliği açısından okul alt yapısının durumu
(Tablo 5. Status of infrastructure of the school in applicability of
the program)

Matematik sınıfının olmaması	A1, B1, A5, A7, A8
Sınıfların fiziki durumlarının uygun olması	A1, A6,
Sınıfların fiziki durumlarının uygun olmaması	A7,
Ders için gerekli araç-gerecin olması	A1, A4, B2, A7,
Sınıflarda teknolojik donanımın olması	B1, B2,
Sınıflarda teknolojik donanımın olmaması	A2, A6,
Okulda teknolojik donanımın olması	A4,
Ders için gerekli araç-gerecin olmaması	A5, A7

Tablo 5’de programın uygulanabilirliği açısından okulların çoğunluğunda matematik sınıfının bulunmaması uygulamayı zorlaştırmakta ve alt yapı konusundaki en büyük isteklerinin de matematik sınıflarının kurulması olduğu belirtilmiştir. Çünkü birçok öğretmen bu programda tüm materyallerin ellerinin altında olması durumunda zaman sıkıntısının azalacağı görüşünde birleşmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaptıkları ürün ve çalışmaların gelecek senelerde de kullanılabilmesi için matematik sınıflarının yararı olacağı vurgulanmıştır. Okulların genelinde teknolojik donanımın (bilgisayar, tv, tepegöz gibi) olması programın uygulanabilmesi için olumlu bir gelişme olarak kabul edilmiştir. Bazı okulların alt yapı eksiklerini velilerin yardımlarıyla çözmeye çalıştıkları verdikleri görüşlerden tespit edilmiştir. Özel okullarda çalışan katılımcıların ise okul alt yapı sorunları olmadığı, öğretmenin kullanmayı istemesinin yeterli olduğu vurgulanmıştır.

Tablo 6. Kılavuz kitabın öğretmenler tarafından değerlendirilmesi
(Tablo 6. Evaluation of the guide book by teachers)

Ayrıntının fazla olması	A1
Bilgilerin kısa ve yetersiz olması	A1, A6
Yazılarının küçük puntolarla yazılması	A1
Örneklerin güncel olması	A2, A6
Açık uçlu soruların çok olması	A2
Konunun sınırlarının belirlenmesi	B1
Soruların mantıklı olması	B1
Konunun süresinin belirlenmesi	A3
Etkinlik Malzemelerinin temininin kolay olması	A4
Hazırlanan soruların zor olması	B2, A6
Soruların öğrenci seviyesinde olması	A5, A7
SBS 'ye uygun olmaması	A7, A8
Konular arasında bir bütünlüğün olmaması	B2

Tablo 6'de öğretmenlerin kılavuz kitap hakkındaki birkaç olumlu düşüncesinin yanında olumsuz özelliklerin daha çok ortaya çıkarıldığı dikkatleri çekmiştir. Kılavuz kitabında yer alan güncel ve açık uçlu soruların öğrenci seviyesinde olması ve doğal bir isteklendirme sağlaması kitabın taktir edilen bir yönü olmuştur. Kitapta yer alan ünitelendirilmiş planların öğretmenlerin dersi daha iyi planlamalarını, zamanı daha iyi kullanmalarını sağladığı tespit edilmiştir. Kitapta yer alan soruların daha mantığa dayalı, güncel hayata uygun olması da güzel yönlerinden bazıları olmuştur. Buna karşın ciddi sorunların varlığı kitabın bu olumlu özelliklerini gölgelediği anlaşılmıştır. Teorik bilgilerin kısa ve yetersizliği, birçok sorunun zor olması, konular arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmaması ve kitabın sınav endişesini arttırması öğretmenlerin kitabın ciddi bir şekilde gözden geçirilerek kullanılabilirliğini arttırması gerektiği görüşünü kuvvetlendirmiştir. Ayrıca yanlış soruların var olduğu ve kitabın yazı puntosunun da küçük olduğu dile getirilerek kitabın yeniden basılması istenmiştir.

• **Ders Sürecine Ait Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:**

Öğretmenlerin bu bölümdeki sorulara ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda ortaya çıkan temaların dağılımı aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 7. Programın uygulanabilirliğinde sınıfların durumu
(Table 7. State of the classes in applicability of the programme)

Sınıfların kalabalık olması	A3, A6, A7, A8
Sınıf mevcutlarının uygun olması	A1, A2, B1, A4, B2, A5
Sınıf kontrolünün sağlanmasında grup çalışmalarından yararlanma	A7
Etkinliklerle sınıf kontrolünün sağlanması	A2
Motive edici etkinliklerin kullanılması	A2
Ekinliklerin eve ödev olarak verilmesi	B1
Sınıf kontrolünde + ve - listelerinin kullanılması	A3
Sınıf kontrolünde soru-cevap yönteminin kullanılması	A5

Tablo 7'de görüldüğü gibi okulların yarısı uygun sınıf mevcutlarına sahiptir. Bu okullarda uygulamaya ilişkin sınıf problemleri yaşanmamaktadır. Bu okulların genel itibarıyla özel okullar ve sosyo-ekonomik durumu iyi olan semtlerin okulları olduğu görülmüştür. Diğer okullarda ise sınıfların kalabalık olmasının

programın uygulanmasına ciddi anlamda engel olduğu öğretmenler tarafından söylenmiştir. Kalabalık sınıflı okullarda öğretmenler kontrolü sağlayabilmek için grup çalışmalarında lider öğrenci kullanma, ilgi çekici etkinlikleri tercih etme, çeşitli olumlu-olumsuz öğrenci davranışlarına + ve - listeleri oluşturma ve motive edici sorular sorma yöntemlerini tercih etmektedirler.

Tablo 8. Ders süresinin yeterliliği
(Tablo 8. Adequacy of duration of course)

Yeterli	B1, A5
Yeterli değil	A1, A2, A3, A4, B2, A6, A7, A8

Tablo 8'de haftalık matematik ders saatinin yetersiz olduğu ısrarla vurgulanmıştır. Bazı okullar hafta sonu kursları ve ek derslerle bu sıkıntıyı aşmaya çalışmaktadır. Bu imkanları olmasa onlar da ders süresini yeterli bulmamaktadırlar. Birçok öğretmen de mutlaka en az bir saat uygulama dersi konulması fikrini tavsiye etmiştir. Yani haftada 4 saat olan matematik dersinin en az beş saate çıkarılması istenmiştir. Özellikle etkinliklerin çok zaman almasından dolayı ve SBS' ye yönelik çalışmalar için ders saatinin arttırılması talebinde bulunmuşlardır.

Tablo 9. Öğrencilerin etkinliklere olan ilgisi
(Tablo 9. Interest of students in activities)

Severek yapanlar	A1, A2, B1, A3, A4, A5, A6, A8
Severek yapmayanlar	A7

Tablo 9'da görüldüğü gibi öğrenciler etkinlik kavramını benimsemiştir. Severek yapanların derse rahatlıkla motive olup hoşça zaman geçirdiği belirtilmiştir. Bir okulun öğretmeninin olumsuz fikir beyan etmesi öğretmenimizin eski öğretim programının alışkanlıklarını terk edememesi ve etkinliklerin gerekliliğini kabul etmemesinden kaynaklanmış olabilir. Ancak öğretmenler bazı öğrencilerin etkinlikleri aşırı oyunlaştırıp verilmesi gereken mesajı alamadıkları tehlikesine dikkat çekmektedirler. Gerçek amaçtan sapmalar konusunda uyarılmaktadırlar.

Tablo 10. Öğrencilerin derse etkin katılımı
(Tablo 10. Students' active participation in class)

Öğrenciler derse etkin olarak katılıyorlar	A1, A3, A4,
Özgüveni yüksek öğrenciler daha rahat cevap verebiliyorlar	B1,
Öğretmenin yönlendirmesi ile etkin katılım sağlanıyor	B2, A8,
Sorulara göre katılımın değişmesi	A5, A6, A7, A8, A2
Sınıf seviyesine göre katılımın değişmesi	A5,
Öğrenci seviyesine göre katılımın değişmesi	A2

Tablo 10'a göre etkin katılımın öğrenciler arasında soruların zorluğuna göre değiştiği vurgulanmıştır. Eski öğretim programında başarılı öğrencilerin haliyle yeni öğretim programında başarılı olduğu öğretmenlerin gözünden kaçmamaktadır. Yani çalışan öğrencinin hangi programda olursa olsun başarılı olması kaçınılmazdır. Öğrencilerdeki özgüvenin ve öğretmenin doğru rehberliğinde katılımın yükseltildiği açıkça görülmektedir. Ayrıca sınıfın seviyesine, öğrencinin ilgisine göre de katılımın değiştiği vurgulanmıştır. Özellikle farklı

düşünceleri ortaya çıkaran, farklı yaklaşımlar ortaya koyan öğrencilerin sevildiği, desteklendiği de söylenmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin arkadaşlarıyla iletişimi ve işbirliği
(Tablo 11. Communication and cooperation with students' friends)

Grup çalışmaları için her gruba lider nitelikleri taşıyan öğrenciler yerleştirmek	A1, A7
Sevdikleri arkadaşlarıyla grup oluşturunca sorun çıkmaması	A2, A5
Okul dışında grup çalışmalarında problem yaşanması	A2, A8
Hiçbir problem yaşanmaması	B1, A3, B2
Grup çalışmalarında sıkıntı yaşanması	A4
Kalabalık sınıflarda sorun yaşanması	A6

Tablo 11'de bazı öğretmenlerin mutlaka grup çalışmalarında lider özellikli öğrencilerin bulunması gerektiğini ve sevilen arkadaşların bir arada daha iyi iletişim kurduklarını ve özgün çalışmalar yaptıkları için işbirliklerinde sorun yaşamadıklarını savundukları tespit edilmiştir. Kalabalık sınıflarda ve eve verilen ödevlerde öğrenciler arası iletişimde ister istemez problemler yaşandığı görülmüştür. İletişimin ve işbirliğinin sağlığı açısından grup çalışmalarında heterojen bir yapı oluşturmaya gayret edilmiştir. Çünkü başarılı bir öğrenci başarısız bir öğrenciyi çalışmanın içine çekmeyi genellikle başarmıştır.

Tablo 12. Öğrencilerin konulara merakı
(Tablo 12. Students' curiosity issues)

Öğretmenin dersi işleyişine göre değişen bir durum	A1, A8
Konuya göre değişen bir durum	A2, B2,
Etkinliklere göre değişen bir durum	A2,
Öğrenciye göre değişen bir durum	A3,
Konuların yüzeysel işlenmesinden dolayı daha rahat işlenmesi	A4,
Zaman zaman merak uyanması	A5, A8
Örneklerin güncelliğine göre değişen bir durum	A6
Diğer sisteme göre öğrenci ilgisinin artması	A7

Tablo 12'ye göre öğretmenler eskiye göre öğrencilerin konulara merakında bir artış gözlemlemiştir. Etkinlikler, güncel problemler, konuların yüzeysel işlenmesi bu merakın artışıdaki sebepler olarak görülmüştür. Öğretmenin dersi işleyişine, konuya, öğrenciye göre bu merakta azalma ya da artış olmaktadır.

- **Ölçme-Değerlendirme Aşamasına Ait Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:** Öğretmenlerin bu bölümdeki sorulara ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda ortaya çıkan temaların dağılımı aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 13. Ölçme-değerlendirme yöntemlerinin bilinmesi ve uygulanması
(Tablo 13. Application of measurement and evaluation methods)

Tüm ölçme-değerlendirme formlarının zaman sıkıntısı sebebiyle doldurulamaması	A1, A2, A5, A6, A7, A8
Sınav analizlerinin yapılması	A1,
Gerekli görülen formların seçilerek doldurulması	B1, B2
Öğrenci notlarının düşeceği endişesiyle doldurulmaması	A3,
Performans ve proje ödevlerinin değerlendirilmesiyle yetinilmesi	A4, A5

Tablo 13'e göre öğretmenlerin ölçme-değerlendirme formlarını zaman sıkıntısı gerekçesiyle tümünü doldurmadıkları, içlerinden kendi ölçütlerine göre seçtikleri formları doldurmayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin seçtikleri birkaç formun doldurulmasıyla değerlendirme aşamasını gerçekleştirdikleri inancına sahip oldukları görülmüştür. Bazı öğretmenler ise performans ve proje ödevlerinin değerlendirilmesinin yeterli olduğu kanısındadırlar. Öğrencilerin notlarının düşeceği endişesiyle değerlendirme aşamasına ait formları doldurmayan bir öğretmen de tespit edilmiştir. Bütün bunlardan anlaşıldığı üzere yeni programın ölçme-değerlendirme süreci tam olarak anlaşılammıştır ve uygulaması da gerçekleştirilememektedir.

Tablo 14. Program ve sınav kaygısı
(Tablo 14. Program and test anxiety)

Sınavlarda, işlenen konular dışında soru çıkması endişesinin yaşanması	A1, A3, B2
Sınav sorularının işlenen konularla paralellik göstermemesi endişesinin yaşanması	A2, A5, A6,
Yeni programın soru tipinden farklı soruların sınavda çıkacağı endişesinin yaşanması	B1, A4, A7, A8
Eski programa benzer soruların çözülmesi	A4
Pilot uygulama sorularına benzer soruların çözülmesi	B1

Bu programın bir yıldır kullanılıyor olması ve her sınıf için (6,7,8) ilk defa bu yıl sınav uygulanmaya karar verilmesi öğretmenler arasında ciddi anlamda bir sınav kaygısı yaratmıştır. Gerekli birimlerin bu kaygıyı azaltmaya yönelik açıklamaları da yetersiz kalmıştır. Bu kaygının sebepleri Tablo 14 'de de görüldüğü gibi, işlenen konular dışından soru beklentisi, farklı soru tiplerinin çıkması endişesi bu kaygıyı tetiklemektedir. Öğretmenlerin elindeki tek ipucunu 1. dönemde yapılan pilot uygulama sınavıdır. Bu sınavdaki soru tiplerinin kolay olduğu ancak okumanın ve anlamamanın vakit aldığı endişeyle karşılanmıştır. Sınav kaygısının en belirgin sebebinin öğretmenlerle görüşmeler tamamlandığında seviye belirleme sınavının resmi anlamda henüz uygulanmamış olması olarak düşünülmektedir.

Tablo 15. Önceki programın alışkanlıklarının günümüz programın uygulanması üzerindeki etkileri
(Tablo 15. Effects on the implementation of the today program of the previous program)

Alışkanlıklarından vazgeçenler, yeni sistemi tümüyle benimseyenler	A1,
Eski programla yeni programı birleştirip işleyenler	A2,
Zaman zaman alışkanlıklarına geri dönenler	B1
Zaman sıkıntısı yaşayınca eski sistemden yararlananlar	A3, B2, A6
Konu sıralamalarından memnun olmayıp eski sisteme göre işleyenler	A4
Zaman sorunu nedeniyle etkinliklerden bazılarını eleyenler	A5
Zorlanınca eski programa dönenler	A7
İhtiyaç duyduğu için eski programa dönenler	A8

Tablo 15'de görüldüğü gibi alışma sürecinde eski ve yeni programı birlikte götürenler olduğu gibi yeni programda bir sorunla karşılaşınca tamamen eskiye dönenler de vardır. Eskiye dönüş sebepleri zaman sıkıntısı, konu sıralamasından memnun olamamak, eskiye ihtiyaç duyması ve etkinlikleri benimseyememek olarak sıralanabilir.

Özellikle bir katılımcının bir yıllık öğretmen olmasına rağmen eski programa dönmesi ilginç karşılanabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Veri toplama aracından elde edilen bulguların sonucunda; öğretmenlerin 6. sınıf matematik ders programı uygulanabilirliği konusundaki genel görüşlerinde programın pek çok eksiği olduğu ısrarla vurgulanmış ve genellikle daha çok sıkıntı yaşayanların hizmet yılları uzun olan öğretmenler olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin pek çok sorunda görüş birliğine vardığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin bu sıkıntıları aşmak amacıyla ortak öneriler ileri sürdüğü de gözlemlenmiştir.

Görüşme formunun birinci bölümüne göre öğretmenlerin yaşadığı en büyük sıkıntının zamana dair olduğu tespit edilmiştir. Zaman sıkıntısının en büyük sebebinin işlenecek konuların fazla olması ve aynı oranda etkinlik sayısının da çok olduğu belirlenmiştir. Lakin haftalık matematik ders saati bu konuların işlenmesi ve etkinliklerin tamamlanması konusunda yetersiz kalmaktadır. Öğretmenlerin genel olarak bu sorunu çözmek için kendilerince yeni yöntemler kullanmaya başladıkları gözlemlenmiştir. Bazı okullarda vurgulanan bir sıkıntının da okulun ve çevrenin ekonomik durumuna göre araç-gereç sıkıntısı olduğu tespit edilmiştir. Yine öğretmenlerin genelinin yeni programla yapılacak olan seviye belirleme sınavı arasında bir paralellik olup olmadığı konusunda derin endişeler taşıdığı sonucu çıkarılabilir.

Öğretmenlerin etkinliklerin uygulanmasına yönelik olarak verdikleri cevaplarda da zaman sıkıntısının ön sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Zaman problemi yaşayan öğretmenler bunu aşabilmek için etkinliklerden bazılarını elemek, daha yararlı olduklarına inandıkları etkinlikleri seçerek bunları sınıfta yapmak yöntemini tercih etmişlerdir. Öğretmenlerde oluşan genel kanılardan biri de öğretmenin mutlaka derslere ön hazırlıkla gelerek bu etkinlikleri sınıfta uygulama yöntemini benimsemesi gerekliliğidir. Böylece zaman sıkıntısının en aza indirgeneceği görüşünü savundukları belirlenmiştir. Yine bunların yanında yapılması gerektiğine inandıkları fakat ders süresi içerisinde yetiştiremedikleri etkinlikleri eve ödev olarak verdikleri görülmüştür. Şayet etkinliği gerçekleştirmek adına gerekli araç-gereç temin edilemiyorsa bu etkinliklerden vazgeçilebilmektedir.

Programı uygulamada okul yönetimi ve velilerin durumu konusunda öğretmenlerin okul yönetimlerinden gerekli desteği aldıkları fakat velilerden aynı desteği göremedikleri tespit edilmiştir. Velilerin bu ilgisizliğinin altında yatan gerekçeninse velilerin içinde buldukları sosyo-ekonomik durum olduğu anlaşılmıştır. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin yetersiz olmasıyla ilgisizliğin arttığı ve gerekli duyarlılığı göstermedikleri belirlenmiştir. Bu durumda öğretmen programı uygulamakta çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedir. Ancak bu durum özel okullar için geçerli değildir, velilerin ilgisi ve sosyo-ekonomik durumları yeterli seviyededir.

Programın uygulanabilirliği açısından okul alt yapılarının durumunda temel problemin okullarda matematik sınıflarının bulunmaması olduğu belirlenmiştir. Bu alt yapı sorunu uygulamayı zorlaştırmaktadır. Matematik sınıflarının kurulması durumunda tüm materyaller ellerinin altında bulunacağından dersin işlenirliğini kolaylaştıracağı gibi zaman sıkıntısının aşılmasına da katkı sağlayacağı konusunda öğretmenler hem fikirdir. Bunun dışında okullarda hatta sınıflarda teknolojik donanım mevcut olduğundan herhangi bir sıkıntı yaşanmadığı anlaşılmıştır. Okullarda gerekli

teknolojik donanımın bulunması programın uygulanabilirliği açısından olumlu bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Kılavuz kitabın öğretmenler tarafından değerlendirilmesi sonucunda tam bir memnuniyetin olmadığı, eksiklerinin öğretmenleri rahatsız ettiği ve ısrarla yeniden düzenlenmesini istedikleri tespit edilmiştir. Teorik bilgilerin kısa ve yetersiz olması, konular arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmaması öğretmenlerin kılavuz kitap hakkındaki temel şikâyetlerini oluşturmaktadır. Öğretmenlerin kılavuz kitapların daha dikkatli hazırlanarak bu yöndeki eksiklerinin giderilmesi durumunda programın uygulanabilirliğinde yaşanan birçok sorunun çözümleneceğine inandıkları belirlenmiştir. Öğrenciler açısından da anlaşılabilirliğin artacağı inancı mevcuttur. Öğretmenlerin yaşadığı temel sıkıntı sebeplerinden biri de kılavuz kitapların sistemdeki sınav kaygısını artırmasıdır. Öğretmenlerin kılavuz kitabın olumlu özelliklerinden özellikle vurguladıkları husussa açık uçlu soruların profesyonelce hazırlanması olmuştur. Böylece öğrencilerin düşünmeye yöneldikleri ve yaratıcı düşünme tarzlarını geliştirdikleri gözlenmiştir.

Görüşme formunun ikinci bölümünde ders sürecine ait öğretmen görüşlerinde sınıf mevcudunun az olması gerektiği, sınıfların kalabalık olması durumunda zaten yetersiz olan ders süresinin dersin işlenişini iyice güçleştirdiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin ders sürecinde yaptıkları etkinlikleri severek yaptıkları belirlenmiştir. Bu durumun öğrencilerin sadece derse etkin katılımını sağlamakla kalmamakta ayrıca arkadaşlarıyla iletişimini ve işbirliğini geliştirdiği gibi öğrencilerin konulara olan merakını da artırdığı tespit edilmiştir.

Programın uygulanabilirliğinde sınıfların durumu en belirleyici özelliklerden biridir. Sınıf mevcutlarının kalabalık olması halinde dersin işlenişini olumsuz etkilenmekte, belirlenen sürede beklenen verim alınamamaktadır. Sınıf mevcutlarının artmasıyla sınıf kontrollerinin zorlaştığı görülmüştür. Öğretmenler bu sıkıntıyı aşmak için çeşitli çözüm yolları üretmek zorunda kalmışlardır. Yapılan araştırmada okulların mevcutlarının yarısının dersin uygulanabilirliğine uygun olmasına rağmen diğer yarısının kalabalık sınıf mevcutları olduğundan dersin uygulanabilirliğini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Ders süresinin yetersiz oluşu öğretmenler tarafından dersin uygulanabilirliğini olumsuz etkileyen başat unsurlardan biri olarak savunulmuştur. Öğretmenler bu sıkıntının aşılabilmesi için bir ders saati uygulama dersi konulması fikrini savunmuşlardır. Böylece dersin uygulanabilirliği açısından olumlu bir gelişme sağlanacağı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin genel olarak etkinlik kavramını benimsedikleri ve etkinlikleri severek yaptıkları anlaşılmıştır. Böylece öğrenciler eğlenerek öğrenmektedirler. Bu durum öğrencilerin hem öğrenmesini kolaylaştırmakta hem de öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamaktadır. Bu konuda sorun yaşayan öğretmenlerinse yeni programı kavrayamamış öğretmenler olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin genel olarak etkinlikler sayesinde derslere etkin olarak katıldıkları görülmüştür. Katılımı etkileyen unsurlar ise soruların kolay olması ve öğrencilerin özgüvenlerinin yüksek olmasıdır. Bunun dışında öğretmenlerin öğrencileri yönlendirmesi de katılımı etkileyen temel unsurlardandır.

Öğretmenlerin grup çalışmalarında heterojen bir yapı oluşturmaya özen gösterdikleri tespit edilmiştir. Böylece başarılı ve lider niteliklere sahip öğrencilerin, başarısız öğrencileri grup çalışmasının içine çekebildikleri ve çalışmadan beklenen sonucu aldıkları görülmüştür. Buna karşılık öğrenciler sevdiği veya iletişiminin iyi olduğu arkadaşlarıyla aynı grupta yer almak

istemektedirler. Böyle bir grup oluşturulduğu taktirde sorun yaşanmamakta ve özgün çalışmalar ortaya çıkmaktadır. Grup çalışmalarının okul dışında devam ettiği durumlarda ise çeşitli problemler yaşandığı anlaşılmıştır. Bunun dışında öğretmenler kalabalık sınıflardaki grup çalışmalarında sorunlar yaşamaktadırlar.

Öğretmenler öğrencilerin konulara olan meraklarının eski sisteme göre arttığını belirtmişlerdir. Bunun sebebi olarak da etkinliklerden öğrencilerin zevk almaları, örneklerin güncel olması ve eski sisteme göre konularda verilmesi gereken ana düşüncenin yüzeysel işlenmesi olmuştur. Öğrencilerin derse olan merakını artıran bir diğer durum ise öğretmenin dersi işleyiş tarzı olduğu görülmüştür. Yine konulara göre de öğrenci ilgisinde değişimler yaşanmaktadır.

Programın uygulanabilirliği açısından ölçme-değerlendirme aşamasında öğretmenler ölçmeyi gerçekleştirmektedirler ancak değerlendirmenin tam anlamıyla kavranamaması sebebiyle değerlendirmede sorun yaşamaktadırlar. Öğretmenler tarafından zaman sıkıntısı ve bu yıl ilk kez gerçekleştirilecek olan SBS nedeniyle değerlendirme formlarında kendilerince önemli olanları seçilerek doldurulmaktadır. Yılların verdiği alışkanlıkla öğretmenler formların yerine performans ve proje ödevlerinin değerlendirilmesini yeterli bulmaktadırlar.

Yeni programın değerlendirilmesine dair tüm sınıflar için 2008-2009 öğretim yılında ilk kez uygulanacak olan seviye belirleme sınavlarının öğretmenler tarafından endişeyle beklendiği tespit edilmiştir. Bu endişenin sebepleri arasında önlerinde herhangi bir örneğin bulunmaması, uygulanan programla sınavın paralellik gösterip göstermeyeceği, yeni programın soru tipinden farklı soruların sınavda yer alması bulunmaktadır. Birinci dönemde yapılan pilot uygulama sorularının öğrenciler tarafından okunmasının ve anlaşılmasının zaman aldığı vurgulanmaktadır. Öğretmenler pilot uygulama soruları dışında eski sisteme dair sorulara da derslerinde yer verdiklerini belirtmişlerdir.

Görüşülen matematik öğretmenlerinin uzun yıllardır görev almaları sebebiyle eski alışkanlıklarını terk edemediklerinden yeni programa tam bir uyum sağlayamadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin eski programla yeni programı birleştirip işledikleri, zorlanınca eski sisteme döndükleri, zaman sıkıntısını aşmak için eski sistemi uyguladıkları, konu sıralamalarından memnun olmadıkları için eski sisteme göre işledikleri ve ihtiyaç olduğu gerekçesiyle eski sistemi kullandıkları görülmüştür.

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulguların ortaya çıkardığı sonuçlara paralel olarak, konuyla ilgili önerilere yer verilmiştir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin, 2007 öğretim yılında uygulamaya konan yeni ilköğretim 6. sınıf matematik programını daha iyi tanımalarını sağlamak ve programa ilişkin genel görüşlerini olumlu yönde geliştirebilmek için; öğretmenler kapsamlı bir hizmet içi eğitimden geçirilebilir. Bu hizmet içi eğitimde kılavuz kitapta yer alan önemli etkinliklerin uygulamalarını matematik materyallerinin nerede ve ne zaman kullanılması gerektiği, derse nasıl ön hazırlık yapılacağı ve ölçme-değerlendirme tekniklerinin nasıl kullanılacağı gibi eğitimler verilebilir.

Öğretmenlerin öğretim programının uygulamasına ilişkin en büyük sıkıntılarından biri zaman yetersizliğidir. Bu konuda öğretmenlere ve Milli Eğitim Bakanlığına düşen bir takım görevler tespit edilebilir. Bakanlık haftalık ders saatini en az bir saat artırılabilir. Kılavuz kitap yeniden düzenlenerek önemsiz etkinlikler çıkarılabilir. Çok çeşitli ölçme-değerlendirme formları yerine daha kapsamlı ama az sayıda ölçme-değerlendirme formları oluşturulabilir. Zaman sıkıntısının en büyük sebeplerinden biri sınıf mevcutlarının bu program için fazla olmasıdır. Bakanlık derslik sayısını artırarak

ortalama öğrenci sayısını 24'e indirebilir. Bu konuda öğretmenlere düşen pratik birkaç çözüm yolu ise öğretmenin derse mutlaka ön hazırlık yapması, önemsiz gördüğü etkinlikleri atlaması, araç-gereçleri yanında bulundurması olabilir.

Ülkemiz şartları değerlendirildiğinde özel okullar dışında birçok ilköğretim okulunun alt yapı sıkıntısı olduğu açıktır. Bakanlığımız kendi kaynaklarını ve eğitim gönüllülerini iyi bir şekilde örgütleyerek bütün okullarımızda matematik sınıflarını oluşturabilirse öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz için bu programın uygulanabilirliği açısından en büyük katkı olabilir. Çünkü öğretmen bu ortamda bütün malzemeleri elinin altında bulundurabilir. Öğrencilerde ise ortamın etkisiyle isteklendirme artar. Yaparak ve yaşayarak öğreneceğinden kalıcı öğrenme sağlanmış olur.

Kılavuz kitabının mutlaka gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu kitapta yer alan bazı soruların sınav sistemine uygun olması sağlanabilir. Konular arasında bir bütünlüğün sağlanması, konuda verilmesi gereken ana temanın daha derli toplu hale getirilmesi önerilebilir.

Sistemdeki mevcut öğretmenlerimizin halen eski programa dair alışkanlıklarının devam ettiği görülmüştür. Ancak yeni programa da uyumun hızlanarak devam ettiği söylenebilir. Bu sebepten müfettişlerin öğretmenleri değerlendirirken bu gayretleri dikkate alınarak değişimin zamana bırakılmasını beklemek en iyi davranış olabilir.

NOT (NOTICE)

Bu makale 2008 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilen "6. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasından derlenmiştir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Artut, P.D. and Bal, A.P., (2007). Matematik öğretim programının değerlendirilmesi, 6. Matematik Sempozyumu, Ankara: TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi.
2. Bogdan, R.C. and Biklen, S.K., (1992). Qualitative research for ducation:An introduction to theory and methods. Boston: Allyn and Bacon.
3. Brookfield, S., (1992). Ethnographic Research Methods Course Notes. Teachers College Columbia University.
4. Izgar, H., (1994). Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanmakta Olan Ders Geçme ve Kredi Sisteminin İncelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
5. Küçükahmet, L., (1987). Öğretmen Yetiştirme Düzenimizin XI. Millî Eğitim Şûrası Kararları Işığında Değerlendirilmesi. Öğretmen Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarının Dünyü, Bugünü, Geleceği Sempozyumu, Tebliğler, MEB Ankara.
6. MEB, (1990). Ortaöğretim'de Yeniden Düzenleme ve Reform Semineri. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Program Çalışmaları, Ankara.
7. MEB, (2004). İlköğretim Matematik Dersi (1-5. sınıflar) Taslak Programı. Ankara. Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
8. Patton, M.Q., (1987). How to use qualitative methods in evaluation. Newbury Park, CA: Sage.
9. Temiz, N., (2005). İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersi Yeni Öğretim Programının Yansımaları, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongre Kitabı Cilt:2, 28-30 Eylül Denizli Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

10. Sarıer, Y., (2007). Altıncı sınıf matematik öğretmenlerinin matematik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
11. Varış, F., (1996). Eğitim Bilimine Giriş. İstanbul: Alkım Yayınları.
12. Varış, F., (1991). Eğitim Bilimine Giriş, Ankara.
13. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2004). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık San. ve Tic.
14. Türnüklü, A., (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: görüşme, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 24, ss.543-559.